

V počitku veseli
bomo zapeli
in zavriskali,
da smo postali svobodni ljudje.

Srca se naša
v veselju topijo,
misli in želje
nam kvišku kipijo.

Emil Cesar

SLIKA JERNEJA RAMBSCHISLA V LOŠKEM MUZEJU

Razvoj slikarstva na loškem ozemlju je v stalni muzejski razstavi prikazan skoraj izključno z deli domačih slikarjev. Le za obdobje, kjer ni mogoče najti domačega dela, je razstavljeno delo umetnika, čigar rod izvira drugje iz Slovenije ali pa iz tujine.

Slikarstvo 17. stoletja zastopa v zbirki slika do pred kratkim neznanega mojstra. Slika predstavlja Jurija na konju v borbi z zmajem. Vpisana je v knjigo dohoda muzejskih predmetov pod št. 1414 na 82. strani. Visoka je 88,5 cm, široka 71 cm, v črnem starem okviru z zlatim notranjim robom. Slikana je z oljnimi barvami na platno in je prišla v muzej z Visokega, kar je razvidno iz seznama predmetov, ki so bili po vojni sprejeti v varstvo. V tem seznamu je sicer omenjena povsem kratko kot slika sv. Jurija na konju. Ker pa ni v muzeju nobene druge slike z istim motivom, razen slike Franceta Koširja, je naša slika prav gotovo iz nekdanje Tavčarjeve zbirke.

Slika ni bila nikoli restavrirana in je še dokaj dobro ohranjena, pač pa je bila očiščena prahu in druge nesnage. Po čiščenju se je dala v levem kotu spodaj prebrati letnica 1694 in pod tem inicialke B. R. M. Odgovor na vprašanje, kateri slikar se skriva pod temi začetnicami, najdemo v knjigi V. Steske Slovenska umetnost, kjer v poglavju o ostalih slikarjih baročne dobe najdemo edino možno kombinacijo med primiki in začetnicami našega slikarja: Bartholome Ramschissel Maller. Da gre res za tega slikarja, nam potrjuje tudi druga njegova slika, ki jo je podpisal s celim imenom in izdelal leto dni kasneje kakor našo. To je bila slika Kalvarije v župnišču na Homecu pri Kamniku, ki pa je med vojno izginila. O tej sliki je ohranjena reprodukcija in opis v delu Fr. Steleta Okraj Kamnik. Slikana je bila z oljem na les in podpisana Bartholome Ramschissel Maller 1695.

Za slikarja Jerneja Ramschissla niso znani podatki o rojstvu in smrti. Nekaj časa je verjetno živel pri Valvasorju na Bogenšpergu, kajti zanj je risal noše, grzdove, vasi in grbe. Tako je narisal 2025 grbov na 388 listih, ki se hranijo v knjigi Valvasorjeve grafične zbirke v Zagrebu, kjer so tudi ohranjene njegove risbe o nošah. To bi vse o slikarju in o njegovem delu.

Pričujoči zapis ima namen opozoriti na doslej še neznano delo slikarja Ramschissla, ki je poleg v Zagrebu ohranjenih risb danes edino znano slikarjevo delo v oljni tehniki.

Andrej Pavlovac

RAZSTAVE V LOŠKEM MUZEJU V SEZONI 1961/62

V zadnjih Loških razgledih smo že omenili razstavo slikarskih del loškega rojaka *Guidona Birolle*. Tam je izšel tudi večji članek o samem slikarju, tako da bomo tokrat spregovorili samo nekaj besed o razstavi. Prirejena je bila v počastitev slikarjeve 80-letnice. Delo slikarja Birolle je bilo na razstavi prikazano le fragmentarno: predvsem oljnate slike z loškimi motivi in mladinske ilustracije. Od trinajstih slik, ki so bile razstavljene, je bila večina slikarjeva last, dve je za razstavo posodila Narodna galerija, dve pa sta last muzeja. Ilustracije je za razstavo posodila Založba Mladinska knjiga, in sicer je bil na razstavi prikazan izbor iz Koroških narodnih pripovedk, Repošteva, Iveri in Irskih pravljic. Razstava je bila odprta od 15. oktobra do 25. novembra 1961. V tem času se je v knjigo obiskovalcev podpisalo 1729 obiskovalcev, od tega 19 šolskih skupin ali 551 dijakov. Muzej je izdal za razstavo tudi razstavni katalog na štirih straneh, ki je služil hkrati tudi kot vabilo.

V počastitev občinskega praznika in 20. obletnice vstaje je muzej priredil razstavo slik in grafik slikarja *Iveta Šubica* pod naslovom *Partizanski motivi*. Tudi Ivo Šubic je loški rojak in že, lahko rečemo, star znanec loškega občinstva. Tokrat je pokazal 25 del, olja in grafike, ki so bila vsa uglasena na slikarjeve spomine iz partizanov. V teh partizanskih motivih je slikar pokazal le del svojega motivnega sveta, kjer pa odseva vse njegovo slikarsko znanje. Razstava je bila odprta od 17. decembra 1961 do sredine januarja 1962. Kljub zimi je razstavo obiskalo 550 posameznikov in 9 šolskih skupin z 278 dijaki. Ob razstavi je izšel